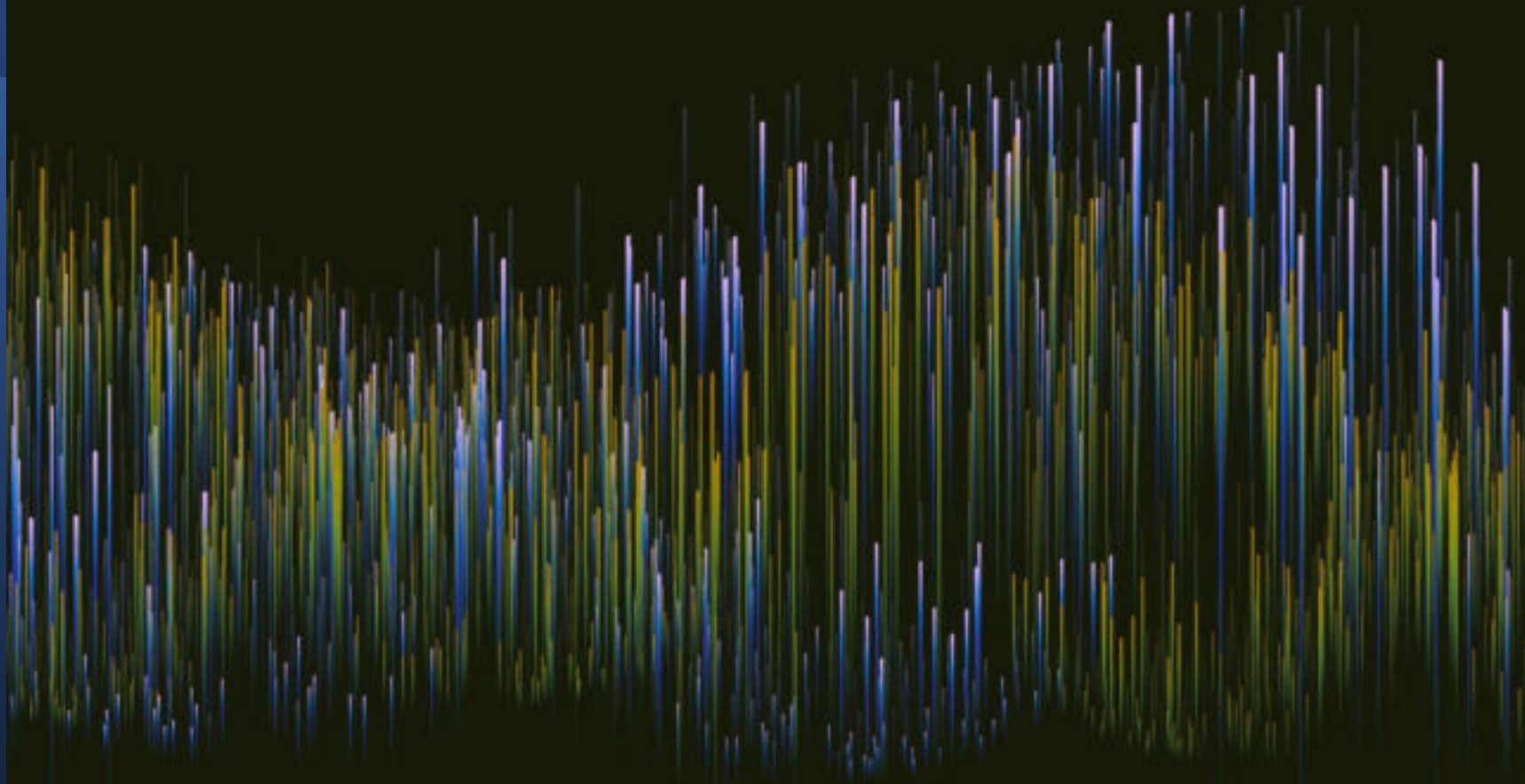

dr Katarzyna Dobijańska
Pełnomocnik Prezydenta
Miasta ds. Rozwiązywania
Problemów Uzależnień

Standardy ochrony małoletnich

1. Analiza aktów prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy wobec dziecka

SKĄD WYNIKA POTRZEBA WDROŻENIA PROCEDUR OCHRONY MAŁOLETNICH?

Źródło danych na wykresach: Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę: Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce, 2023.

79% dzieci w Polsce przynajmniej raz w swoim życiu **doświadczyło przemocy**

66% dzieci w Polsce doświadczyło przemocy **ze strony rówieśników**

32% dzieci w Polsce doświadczyło przemocy **ze strony bliskich dorosłych**

26% dzieci w Polsce doświadczyło **wykorzystania seksualnego bez kontaktu fizycznego**

Art. 22b. Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, zwanych dalej "standardami", ma każdy:

1) organ zarządzający jednostką systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1-8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900), oraz inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową, lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;

2) organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

USTAWA

z dnia 28 lipca 2023 r.

**o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych
ustaw**

Przemoc w rodzinie czy przemoc domowa?

Z dniem 9 marca 2023 r. weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw.

➤ tytuł ustawy otrzymał brzmienie:

USTAWA O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY DOMOWEJ

a osoby których dotyczy postępowanie zostały nazwane:

- osoby doznające przemocy domowej
- osoby stosujące przemoc domową*.

* Przepisy stosuje się również w przypadku zagrożenia przemocą domową oraz podejrzenia stosowania przemocy domowej.

Czym jest przemoc domowa?

Art. 2.1 ustawy mówi o:

- 1) **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
 - d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Przemoc fizyczna, psychiczna,
ekonomiczna, werbalna,
seksualna – jak ją rozpoznać

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³¹ bicie, szarpanie, kłapanie, duszenie, popychanie, obojętność i inne (wymień jakie)						
Przemoc psychiczna ³¹ izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, groźenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc seksualna ³¹ zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)						
Przemoc ekonomiczna ³¹ niekożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek.						

niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³¹ wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęć lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)						
Inne ³¹ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychoaktywnych lub leków i inne (wymień jakie)						

Rodzaje PRZEMOCY

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Siedlcach
ul. B. Prusa 16/18, 08-110 Siedlce, e-mail: oik@mopr.siedlce.pl

RODZAJE I FORMY PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc fizyczna					
obezwładnianie		szarpanie		przytrzymywanie	
duszenie		kopanie		policzkowanie	
odpychanie		popychanie		szczypanie	
bicie otwartą ręką		bicie pięściami		bicie przedmiotami	
przypalanie		topienie		polewanie substancjami, w tym żrącymi	
użycie broni		pozostawienie w niebezpiecznym miejscu		nieudzielenie niezbędnej pomocy medycznej	
oblewanie wrzątkiem		wykręcanie rąk		ściskanie	
obmacywanie		zmuszanie do zażywania leków nieprzepisanych przez lekarza		skaleczenie ostrym przedmiotem, nożem	

Przemoc psychiczna					
wyśmiewanie		poniżanie		upokarzanie	
zawstydzanie		narzucanie własnych poglądów, opinii		krytykowanie	
kontrolowanie rozmów telefonicznych, spotkań towarzyskich		ograniczanie kontaktów z innymi		groźenie karą, konsekwencjami nieposłuszeństwa	
groźenie pozbawieniem życia		groźenie pobiciem lub uszkodzeniem ciała		groźenie odebraniem dzieci	
groźenie bronią lub niebezpiecznym narzędziem		śledzenie, instalowanie podszuchów		instalowanie aplikacji szpiegujących i lokalizujących	
szantażowanie		wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, wyznania, pochodzenia, wyglądu		ocenianie	
wmawianie choroby psychicznej		izolowanie		wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania	
ograniczanie snu i odpoczynku		ograniczanie pożywienia		wyganianie z domu	
wyzywanie		używanie wulgaryzmów w stosunku do osoby		ośmieszanie	
ciągle niepokojenie		oczernianie		uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń (kuchnia, łazienka)	
zastraszanie		wywoływanie przygnębienia		wmawianie swojej siły i władzy, powoływanie się na układy i znajomości	
groźenie popełnieniem samobójstwa		podkradanie się i atakowanie zniecka		wymachiwanie rękoma, nogami pozorując uderzenie	
groźenie zrobieniem krzywdy zwierzęciu		groźenie zrobieniem krzywdy bliskim		obwinianie o prowokowanie do przemocy	

Przemoc seksualna

gwałt		wymuszanie stosunków seksualnych		wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych	
zmuszanie do seksu z osobami trzecimi		sadyzm w stosunkach seksualnych		wyśmiewanie wyglądu narządów intymnych	
zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych		masturbowanie się w obecności innych		obmacywanie	
niechciane żarty z podtekstem seksualnym		nagrywanie stosunków seksualnych bez zgody		udostępnianie filmów erotycznych bez zgody w Internecie i środkach komunikacji elektronicznej	

Przemoc ekonomiczna

okradanie		zabieranie pieniędzy		nielożenie na utrzymanie	
uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej		zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka		zmuszanie do zaciągania pożyczek	
szczegółowe kontrolowanie wydatków		brak dostępu do wspólnego konta bankowego		wydzielanie środków finansowych	
zabranianie dysponowania pieniędzmi wedle uznania		zmuszanie do pracy zarobkowej ponad siły i możliwości		niealimentacja	

Zaniedbanie					
niezaspokajanie potrzeb fizycznych ubrania nieodpowiednie do pogody, pory roku, za małe, za duże, zniszczone, brudne		niepodawanie leków przepisanych przez lekarza w przypadku osób zależnych (dzieci, osoby starsze, chore, niepełnosprawne)		pozbawianie dostępu do edukacji	
niezaspokajanie potrzeb emocjonalnych – oziębłość, izolowanie się, ignorowanie, odrzucanie		brak odpowiedniej uwagi, zainteresowania, szacunku, brak uczestnictwa w wywiadówkach, brak kontaktu rodzica/opiekuna z placówką oświatową		Sprawowanie opieki nad dzieckiem pod wpływem alkoholu i/lub innych środków psychoaktywnych ¹	
brak utrzymania higieny i porządku w miejscu zamieszkania		niezaspokajanie potrzeb fizycznych pozbawienie pełnowartościowej żywności – brak drugiego śniadania w szkole w przypadku dzieci		niezaspokajanie potrzeb fizycznych – brak dbałości o higienę osoby zależnej (dzieci, osoby starszej, nieporadnej, niepełnosprawnej)	

Wymienione zachowania
to nie jest NIESTETY katalog zamknięty!

**Powyższe zachowania również za pomocą środków komunikacji na
odległość – telefon, Internet, komunikatory i portale
społecznościowe**

Opis	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
przepychanie			AGATA			
uderzanie	X					
wykrcianie rąk		X				
obijanie		X				
kopanie		X				
spokazywanie	X		AGATA			
inne (podać jaki)	X		AGATA			
Uszkodzenie ciała, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
zaciśnięcie	X		AGATA			
zaciąganie		X				
kręcenie		X				
oparzanie		X				
inne (podać jaki)		X				
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
złoty	X		AGATA			
wzrost	X		AGATA			
osmieszanie	X					
groźby	X		AGATA			
kontrowersje	X					
ograniczanie kontaktów	X					
krytykowanie	X					
porzucanie	X					
demoralizacja		X				
ciągłe niepokojenie	X		AGATA			
inne (podać jaki)	X					
Stosowała przemoc seksualną, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych	X		AGATA			
inne rodzaje zachowań, w tym:	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
niszczenie/uszkodzenie mienia		X				
zabór/przywłaszczenie mienia		X				
groźba karania/znieważenie	X		AGATA			
zmuszanie do picia alkoholu		X				
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków		X				
inne działające na szkodę najbliższych (podać jaki)	X		AGATA			

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojców, córki, syna.

BRANNO WOLNE, POLICJE I ZŁOBY
CI ZARAZ ZMIENIA DO DZIECIA

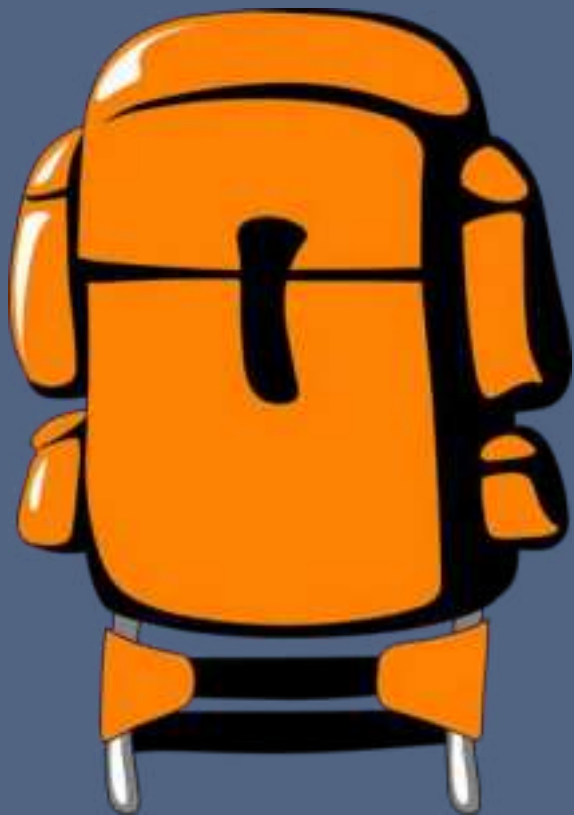
1. osoba doznająca przemocy domowej -należy przez to rozumieć:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego

-wobec których jest stosowana przemoc domowa;

2. Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Przyczyny i objawy przemocy domowej

Co zbieramy „po drodze” własnego życia

W przypadku osób doświadczających przemocy często ten plecak jest mniejszy i gorzej wyposażony ze względu na doświadczenia z rodziny pochodzenia.

Pozytywne relacje
(komunikację)

narzędzia do
rozwiązywania
trudności

Przydatne
umiejętności

Silne poczucie
Własnej wartości

Doświadczanie przemocy w przeszłości staje się jak ciągle noszony, wieceelki kaktus.

Nieustannie trzeba uważać by nie zranić siebie albo kogoś.

Przyczyny przemocy w rodzinie:

- **Style rozwiązywania konfliktów** opierają się z jednej strony na wzorcach przemocy i nadużyć, a z drugiej strony na narzucaniu idei i wartości w sposób autorytarny. Te postawy wobec konfliktu rodzinnego są zarówno prekursorami, jak i predyktorami przemocy domowej. W rodzinie panuje zatem kultura przemocy.
- **Wystąpienie stresującego wydarzenia**, takiego jak bezrobocie lub posiadanie osób na utrzymaniu, może zwiększyć napięcie w rodzinie. Podobnie, jeśli rodzina od początku ma problemy z radzeniem sobie ze stresem, to nowe wydarzenie może z większym prawdopodobieństwem wywołać przemoc domową.
- Inną przyczyną przemocy domowej jest **brak zasobów ekonomicznych, społecznych, zawodowych i mieszkaniowych**, ponieważ powoduje to sytuacje stresowe, które mogą zakończyć się przemocą.
- **Brak kompetencji emocjonalnych** ze strony różnych członków rodziny lub agresora. **Brak poczucia własnej wartości, empatii, umiejętności społecznych** itp. utrudnia nawiązanie spokojnych i bezpiecznych relacji między członkami rodziny.
- Agresorem jest zazwyczaj osoba o **niskiej samoocenie i poczuciu bezpieczeństwa**, co rodzi frustrację, a także brak kontroli nad sobą.
- **Pochodzenie z domu, w którym dochodziło do przemocy, problemy emocjonalne, nadużywanie alkoholu, lub innych środków odurzających** to kolejne czynniki ryzyka.
- **Międzypokoleniowe przekazywanie przemocy domowej**, w ramach czego modele wychowawcze i zarządzania konfliktami i wzorce myślowe są internalizowane, jest uważane za jeden z głównych prekursorów przemocy domowej.

Dziecko w przemocy

Objawy i konsekwencje krzywdzenia występujące u dzieci

ROZWÓJ POZNAWCZY:

- opóźnienie rozwoju poznawczego w odniesieniu do wieku dziecka;
- trudności w koncentracji uwagi;
- zaburzenia rozwoju mowy np. jąkanie, mutyzm wybiórczy - Dzieci z mutyzmem wybiórczym mogą wydawać się pozbawione emocji, unikać kontaktu wzrokowego lub stać nieruchomo. Nie wszystkie wyrażają niepokój w taki sam sposób. Niektóre w trakcie spotkań towarzyskich są kompletnie nieme i nie odzywają się do nikogo, inne są skłonne mówić do wybranych osób lub porozumiewać się szeptem albo gestami;
- zniekształcenia myślowe tzn. przekonania dziecka o swojej winie, odpowiedzialność za o, co się stało;
- poczucie bezsilności;
- przecenianie przeciwności losu;
- zaniżenie własnej wartości i możliwości radzenia sobie z sytuacją;
- stałe odczuwanie zagrożenia (wrażenie, że stanie się coś złego);
- pesymizm życiowy;
- częsty lęk i strach;
- negatywne spostrzeganie własnego stanu zdrowia;
- postrzeganie świata jako zagrażającego;
- oswajanie się z przemocą i uczenie się przemocy.

ROZWÓJ EMOCJONALNY:

- poczucie winy;
- wysoki poziom lęku, fobie;
- niska samoocena;
- reakcje nerwicowe, np. tiki, ogryzanie paznokci, wyrywanie sobie włosów czy brwi;
- odcinanie się od emocji – dziecko w różnych sytuacjach zachowuje się tak, jakby nic nie czuło;
- nerwowość, złość, płacz bez konkretnego powodu;
- moczenie wtórne;
- stereotypy występujące w zabawie (dziecko w sposób uporczywy powtarza elementy zabawy, bawi się ciągle w to samo nie zmieniając żadnego elementu);

ROZWÓJ PSYCHOSEKSUALNY:

- zachowania masturbacyjne (występowanie masturbacji u dziecka bez obecności innych objawów zwykle jest wyrazem napięcia emocjonalnego, jakie towarzyszy dziecku, nie zaś przemocy. U dzieci małych, do 4 roku życia, masturbacja stanowi element prawidłowego rozwoju psychoseksualnego);
- zachowania seksualne;
- wypowiedzi dotyczące seksualności: używanie nowych, nieadekwatnych do wieku określeń dotyczących czynności seksualnych i/lub intymnych okolic ciała, nadmierne zainteresowanie seksualnością, wulgarne wypowiadanie się na tematy związane z seksualnością;
- odgrywanie przemocy seksualnej podczas zabawy;
- wiedza o seksualności nieadekwatna do wieku dziecka;
- stereotypowe występujące w zabawie związane kontaktem seksualnym;
- zachowania o charakterze prostytucji;
- uszkodzenia w obrębie narządów płciowych, nawracające infekcje narządów moczowo-płciowych;

ROZWÓJ PSYCHOSPOŁECZNY:

- wycofanie się, izolowanie od grupy rówieśników;
- zachowania agresywne wobec rówieśników;
- zachowania nieposłuszne lub opozycyjno – buntownicze;
- stosowanie przemocy wobec innych;
- zachowania ryzykowne.

A close-up photograph of a person's hand resting on a wooden surface. The hand is wearing a dark, long-sleeved garment with horizontal stripes. The background is blurred, showing what appears to be a wooden table or bench. A semi-transparent purple overlay covers the entire image. Centered over the image is the text 'Jak rozmawiać z dzieckiem o przemocy?' in a black, sans-serif font. A thin black horizontal line is positioned below the text.

Jak rozmawiać z dzieckiem o przemocy?

Jak dziecko zaczyna mówić o przemocy?

- Czy ma Pan/Pani czas
- Czy jak coś Panu/ Pani powiem to zostanie między nami?

Te pytania to pewnego rodzaju test, czy dorośli zechcą wysłuchać. Samo pytanie już świadczy o tym, że dziecko darzy dorosłego zaufaniem i ma poczucie bezpieczeństwa. Dziecko najczęściej chce przekazać myśl:

Jest mi wstyd, że tego doświadczam.

Bardzo boję się co się stanie, jak to się wyda.

Dziecko w przemocy:

- Dziecko, mówiąc o przemocy, nie podaje wszystkich informacji o swoich przeżyciach;
- Dziecku towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny;
- Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem dziecka od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk;
- Zniekształcenia w sposobie myślenia dziecka – poczucie winy i odpowiedzialności za doznawaną przemoc;

Rozpoznawanie przemocy wobec dziecka – źródła informacji:

- **Świadczenie wydarzeń o charakterze przemocy** - świadkami przemocy mogą być domownicy próbujący niekiedy nie zawsze skutecznej interwencji domowej, sąsiedzi obserwujący zaniedbywanie potrzeb dziecka, a także pracownicy placówki, której opieką objęte jest dziecko.
- **Ślady fizyczne przemocy** - są to ślady uderzeń, złamania, siniaki, skaleczenia będące w różnych stadiach gojenia się. W przypadku zaniedbania są to także ślady wskazujące na brak dbałości o higienę dziecka, niezbędne leczenie, pielęgnację, adekwatny do wzrostu i rozmiaru ubiór i obuwie dziecka oraz zły stan zdrowia.
- **Objawy krzywdzenia – zmiany w różnych obszarach rozwoju dziecka** - objawy w sferze emocjonalnej przejawiają się jako silne pobudzenie lub wycofanie, w sferze poznawczej – m.in. jako opóźnienie w pokonywaniu kolejnych etapów uczenia się, w sferze społecznej – wycofanie z relacji rówieśniczych lub wchodzenie w skrajnie destrukcyjne relacje.
- **Izolacja dziecka od innych osób dorosłych**

Niebieska Karta

– dokumentacja przemocy

Co to takiego? (NK) Niebieskie Karty

Procedura NK to
szczególny rodzaj
interwencji wobec
rodziny doświadczającej
przemocy i wszczęcie
czynności proceduralnych
jest **obligatoryjne dla
określonych służb.**

Nie jest to
postępowanie karne ani
postępowanie cywilne,
lecz jest to
**wspólna praca służb,
instytucji i organizacji z
konkretną rodziną
doświadczającą
przemocy.**

Piątka Pomocowa

- Policja (dzielnicowy)
- Przedstawiciele pomocy społecznej (pracownicy socjalni)
- Oświata (wychowawca, pedagog, psycholog)
- Miejska/Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (członkowie)
- Służba zdrowia (lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny)

To kiedy wszczynamy procedurę NK?

- Kiedy **osobą doświadczającą przemocy jest dziecko**, mamy sytuację przewagi siły oraz relację zależności, która jest jeszcze trudniejsza do pokonania niż w przypadku osoby dorosłej, gdyż dziecko nie może samodzielnie działać na swoją rzecz.

Działania w ramach procedury NK **nie wymagają zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie** – art. 9d. Zatem zgoda dziecka czy też jego przedstawiciela ustawowego nie jest konieczna.

Niebieskie Karty

A-Karta wszczynająca procedurę

B- Karta przekazywana osobie doświadczającej przemocy

C- Karta wypełniana z osobą doświadczającą przemocy

D-Karta wypełniana ze sprawcą przemocy

WZÓR

(zawieszoność, daty)

Nazwa i adres jednostki, w której
jest pobierana osoba wypełniająca
formularz „Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Miejscowość (Tak/nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej, do której uczęszcza małoletni			
Adres miejsca zamieszkania			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania)			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teści) ³⁾			

Uwaga! W przypadku większej niż 3 osoby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę I

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWANA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
Adres miejsca zamieszkania		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania)		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teści) ³⁾		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X)

Oznaczniki przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ¹⁾ bicie, szarpnięcie, kopanie, duszenie, porażenie, odciskanie śladów i inne (wymień je!)						
Przemoc psychiczna ²⁾ ostrzeżenie, wyzywanie, dyskryminacja, prześladowanie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień je!)						
Przemoc seksualna ³⁾ wymuszanie do stosunku płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień je!)						
Przemoc ekonomiczna ⁴⁾ niezależnie od utrzymania osób, wobec których istnieje taki stosunek						

niszczenie rzeczy materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demotowanie mieszkani, wyznaczenie specjalne domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie?)					
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ¹⁾ wydzwania, przesłanie, posłanie treści w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej nagrania lub nagrywanie filmu bez jej zgody, audiotowanie w Internecie lub czytanie wiadomości e-mail, stron lub stron, które są stronami lub stronami i inne (wymień jakie?)					
Inne: zaniechanie, niszczenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demotowanie mieszkani, wyznaczenie specjalne domowych i ich sprzedawanie, przesłanie bez zgody osoby, które z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zapobiec swoim potrzebom, zmuszenie do zębywania środków sztucznych: audiotow, psychotowowych lub innych i inne (wymień jakie?)					

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ DONIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 osoby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBESKIE KARTY”?

☐ tak (kiedy? _____ gdzie? _____) ☐ nie ☐ nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBESKIE KARTY”?

☐ tak ☐ nie ☐ nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BRONĲ PALNĄ?

☐ tak ☐ nie ☐ nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 osoby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

☐ ustalono - wypełnij tabelę ☐ nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			

Województwo			
Ulica			
Nr domu nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Stwierdek świadek do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca) ¹⁾			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)		
Doprowadzenie do wytrzeźwienia		
Doprowadzenie do policyjnego przesłuchania dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.) na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)	
Zatrzymanie w liczbie zatrzyman jednostki organizacyjnej Zastępstwa Wąskowej		
Powiadomienie organów ścigania		
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia		
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby doznającej taką przemoc na określony w metrach odległość		
Zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemoc domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba doznająca przemoc domową		
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemoc domową		
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na teren, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”		
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni		
Powiadomienie o przesłankach karalności stosowna przemoc domową		
Inne (wymień jakie?)		

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zalecenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono ochronę w placówce całonocowej			
Zabezpieczono makiety w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			

Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małżeńskiego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeuty, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
Imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹ sygnał właściwy

² numer PESEL, wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL, jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³ podwójnie rodzaje zachowań

Art. 9a ust. 11c. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić:

1. pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
2. asystent rodziny;
3. **nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego;**
4. osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny;
5. przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

11d. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej mogą także wchodzić pedagog, psycholog lub terapeuta, będący przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3.

- W sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego, w skład grupy diagnostyczno-pomocowej wchodzi także zawodowy kurator sądowy lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy.,,
- Art. 9a ust. 12b. **Zespół interdyscyplinarny, na wniosek osób, o których mowa w ust. 11 lub 11a, poszerza skład grupy diagnostyczno-pomocowej** o osoby, o których mowa w ust. 11b-11d lub 12.

12c. Zespół interdyscyplinarny, na wniosek osób, o których mowa w ust. 11 lub 11a, poszerza skład grupy diagnostyczno-pomocowej o przedstawicieli innych podmiotów niż określone w ust. 11b lub 12, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w zależności od potrzeb i konieczności dokonania oceny sytuacji oraz zaplanowania pomocy.

Zakończenie procedury NK

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku:

- ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej;
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Akty prawne nakładające na
przedstawicieli Oświaty obowiązek
reagowania:

Znęcanie nad rodziną czyli
art. 207 kk
jest przestępstwem
ściganym z urzędu

Art. 304. [Obowiązek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa]

§ 1.

Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2.

Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3.

Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuratora, Policja przekazuje wraz z zebrany materiałem niezwłocznie prokuratorowi.

Obowiązek podjęcia działań w sytuacji krzywdzenia dziecka wprost określa kodeks postępowania karnego

Art. 572. [Obowiązek zawiadomienia]

§ 1.

Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

§ 2.

Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, **placówkach oświatowych**, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

Wniosek o wgląd w sytuację rodziny - kodeks postępowania cywilnego

**art. 12.¹²³ [Obowiązek zawiadomienia o przestępstwie z
użyciem przemocy]**

**1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich
obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły
podejrzenie o popełnieniu ściganego** z urzędu przestępstwa z
użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym
Policję lub prokuratora.

2. Osoby będące świadkami przemocy domowej powinny
zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot
działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Informacja o popełnieniu przestępstwa z
użyciem przemocy domowej - Ustawa o
przeciwdziałaniu przemocy domowej

Art. 162. [Nieudzielenie pomocy]

§ 1.

Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2.

Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej.

Konsekwencje nie udzielenia pomocy osobie potrzebującej - kodeks karny

4 sierpnia 2023 r.

Nowelizacja kodeksu rodzinnego
i opiekuńczego oraz innych ustaw - tzw.
ustawa Kamilka.

Ustawa doregulowuje kwestie wysłuchania
dziecka, wprowadza standardy jego ochrony
i kary za uchylanie się od tego obowiązku oraz
system monitorowania przypadków śmierci
krzywdzonych dzieci.

Jakie są konsekwencje nie przygotowania Standardów Ochrony Małoletnich

Pierwsze stwierdzenie niewykonania obowiązku ...

Kara za pierwsze stwierdzenie nie wprowadzenia standardów wynosi ...

W przypadku kiedy osoba odpowiedzialna nie zrealizowała obowiązku wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich, podlega ona karze grzywny w wysokości do **250 zł** albo podlega ona karze nagany.

Ponowne stwierdzenie niewykonania obowiązku ...

Kara za ponowne stwierdzenie nie niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów wynosi ...

W przypadku kiedy osoba odpowiedzialna za wprowadzenie standardów ochrony małoletnich swojego obowiązku nie zrealizowała, i ponownie doszło do stwierdzenia niewykonania takiego obowiązku wówczas podlega ona karze grzywny już do **1000 zł**.

Środek karny na FPPoPP ...

W przypadku kiedy osoba odpowiedzialna za wprowadzenie standardów ochrony małoletnich swojego obowiązku nie zrealizowała, i ponownie doszło do stwierdzenia niewykonania takiego obowiązku wówczas podlega ona karze grzywny już do **1.000 zł**, ale jednocześnie Sąd obok kary grzywny orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć **10.000 zł**.

Art. 22c. 1. W standardach, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju placówki lub działalności, określa się w szczególności:

- 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- 2) zasady i procedurę podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- 3) procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 4) zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- 5) zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- 7) osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- 8) sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Art. 22c. 2. stanowi:

W standardach wprowadzanych w placówce lub miejscu prowadzonej działalności, o których mowa w art. 22b, należy określić także:

- 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- 2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- 3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- 4) zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Standardy ochrony dzieci

Standard I. POLITYKA

Organizacja/instytucja ustanowiła i wprowadziła w życie *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.

Standard II. PERSONEL

Organizacja/instytucja monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Standard III. PROCEDURY

W organizacji/instytucji funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

Standard IV. MONITORING

Organizacja/instytucja monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

Słowniczek

Dziecko – każda osoba do ukończenia 18 roku życia.

Organizacja – każda organizacja pozarządowa świadcząca usługi dzieciom lub działająca na rzecz dzieci.

Zarząd/kierownictwo – osoba, organ lub podmiot, które w strukturze danej organizacji zgodnie z obowiązującym prawem i/lub wewnętrznymi dokumentami są uprawnione do podejmowania decyzji o działaniach organizacji.

Krzywdzenie dziecka – popełnienie czynu zabronionego lub czynu karnego na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.

Personel – każdy pracownik organizacji bez względu na formę zatrudnienia, w tym współpracownik, stażysta, wolontariusz, członek organizacji lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.

Opiekun dziecka – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.

Standard I. POLITYKA

Organizacja/instytucja ustanowiła i wprowadziła w życie Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Opracowanie polityki ochrony dzieci

Przygotowanie Polityki ochrony dzieci to wieloetapowa praca, dlatego warto ją przemyśleć i odpowiednio rozłożyć w czasie. Zadania grupy roboczej związane są ze:

- zdefiniowaniem oczekiwań względem ochrony dzieci w danej instytucji,
- ustaleniem korzyści z wprowadzenie zasad i procedur ochrony dzieci dla instytucji, personelu, dzieciom i ich rodzicom.
- określeniem preferowanej struktury dokumentu Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem.
- określeniem Deklaracji (preambuły) będącej wstępem do regulacji zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz zdefiniowaniem pojęcia krzywdzenia dziecka
- opracowaniem wstępnej wersji Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Wdrażanie Standardów ochrony małoletnich

Wdrożenie Standardów ochrony małoletnich jest procesem, w ramach którego niezbędne jest wykonanie następujących czynności:

- powołanie grupy roboczej,
- dokonanie audytu i oceny poszczególnych ryzyk,
- opracowanie polityki ochrony dzieci,
- upowszechnienie standardów,
- monitorowanie i ewaluacja.

Powołanie grupy roboczej

Głównym zadaniem zespołu jest spisanie zasad i procedur, składających się na Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Dokument ten powinien odnosić się do wszystkich standardów, a jednocześnie być dostosowany do specyfiki instytucji.

Z tego powodu wskazane jest, by w skład grupy roboczej weszły osoby pełniące różne funkcje w strukturze placówki, np. dyrekcja, personel merytoryczny, administracja, personel pomocniczy itd.

Dokonanie audytu i oceny poszczególnych ryzyk

Audyt wewnętrzny i ocena ryzyka odnoszą się do wstępnej fazy wdrażania standardów ochrony dzieci.

Audyt ma ułatwić diagnozę aktualnego stanu realizacji standardów w danej instytucji.

W tym celu warto dokonać oceny mocnych i słabych stron placówki oraz obszarów, w których można dokonać zmian lub poprawek.

Z kolei ocena ryzyka pozwala na podjęcie namysłu nad potencjalnymi trudnościami w procesie wdrażania standardów i sposobami ich rozwiązania.

Informacja o wprowadzeniu polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Nieodzownym etapem wdrażania standardów ochrony dzieci w instytucji jest zadbanie, aby wszyscy pracownicy, a także dzieci i opiekunowie byli poinformowani o wprowadzeniu Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz mieli przynajmniej podstawową wiedzę na temat tego, jak przeciwdziałać naruszaniu praw dzieci i pomagać im w sytuacjach zagrożenia.

W zależności od grupy odbiorców oraz potrzeb i możliwości placówki, działania upowszechniające mogą mieć różny charakter i przyjmować odmienne formy – od informowania za pośrednictwem komunikatów wywieszonych na tablicy ogłoszeń, stronę www placówki po organizację obowiązkowych warsztatów i szkoleń.

-
- Opracowanie zasad i wymogów dotyczących bezpiecznych relacji małoletnich z personelem placówki oraz przygotowanie wykazu zachowań niedozwolonych wobec małoletnich

Zasady i wymogi
gwarantujące bezpieczne
relacje między małoletnim a
personalem placówki

Bezpieczne relacje personelu placówki
z małoletnimi związane są z:

- zapewnieniem bezpiecznej komunikacji interpersonalnej,
- podejmowanymi działaniami z dziećmi,
- kontaktami fizycznymi,
- kontaktami poza godzinami pracy,
- bezpieczeństwem on-line.

Zapewnienie bezpiecznej komunikacji interpersonalnej

- W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
- Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
- Nie wolno Ci zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać dziecka. Nie wolno Ci **krzyczeć** na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- Podejmując decyzje dotyczące dziecka, poinformuj je o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
- Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, **zostaw uchylone drzwi do pomieszczenia** i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
- Nie wolno Ci zachowywać się w obecności dzieci w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjęła instytucja) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Podejmowanie działań z dziećmi

- Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- Unikaj faworyzowania dzieci.
- Nie wolno Ci nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
- Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
- Nie wolno Ci proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
- Nie wolno Ci przyjmować pieniędzy ani prezentów od dziecka, ani rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, prezentów składkowych czy drobnych upominków.
- Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Kontakty fizyczne

Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego.

Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.

Zasady kontaktu fizycznego

- Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka.
- Nigdy nie dotykaj dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
- W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z dzieckiem. Dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z instytucji. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad dziećmi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.
- Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.

1. Nie wolno Ci zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
2. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
3. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrektora, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
4. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

Bezpieczeństwo online

Bądź świadom cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania Twojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także Twoich własnych działań w Internecie.

Dotyczy to lajkowania określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których możesz spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzystasz.

Jeśli Twój profil jest publicznie dostępny, dzieci i ich rodzice/opiekunowie będą mieć wgląd w Twoją cyfrową aktywność.

1. Nie wolno Ci nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. W trakcie lekcji osobiste urządzenia elektroniczne powinny być wyłączone lub wyciszone.

Wykaz zachowań niedozwolonych wobec dziecka

- zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie dziecka,
- stosowanie przemocy werbalnej, psychicznej, seksualnej i fizycznej,
- przekraczanie bariery (naruszać integralności) fizycznej dziecka, dotykanie go w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
- krzyczenie na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci,
- ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci,
- utrwalanie wizerunku dziecka bez jego (opiekunów prawnych) zgody,
- zapraszanie dzieci do swojego miejsca zamieszkania, spotykanie się z nimi poza godzinami pracy, w tym kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).

Standard II. PERSONEL

Organizacja/instytucja monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

Rozdział 3

Obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz osób zatrudnianych i dopuszczanych do takiej działalności

"Art. 21. 1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi na pracodawcy lub innym organizatorze takiej działalności oraz na osobie, z którą ma być nawiązany stosunek pracy lub która ma być dopuszczona do takiej działalności, ciąży obowiązki określone w ust. 2-8.

2. Pracodawca lub inny organizator uzyskuje informacje, czy dane osoby, o której mowa w ust. 1, są zamieszczone w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

3. Osoba, o której mowa w ust. 1, przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 172 oraz z 2022 r. poz. 2600), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.

4. Osoba, o której mowa w ust. 1, posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

5. Osoba, o której mowa w ust. 1, składa pracodawcy lub innemu organizatorowi oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.

10. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 1-8, nie jest wymagane przed dopuszczeniem do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi, **członka rodziny małoletniego, lub osoby znanej osobiście rodzicowi małoletniego albo przedstawicielowi ustawowemu małoletniego**, gdy jest ona wykonywana w stosunku do małoletniego dziecka, którego rodzic albo przedstawiciel ustawowy są dopuszczającymi do działalności.

Powołanie osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu

Zarządzenie nr

Dyrektora

z dnia

w sprawie przyjęcia zasad określających zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposoby dokumentowania tej czynności

Na podstawie art. 22c ust. 1 pkt 5 Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadza się zasady określające zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu placówki do stosowania standardów ochrony małoletnich, zasady przygotowania personelu do ich stosowania oraz sposoby dokumentowania tej czynności, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie obowiązuje od 15 lutego 2024 r.

.....
(pieczęć i podpis dyrektora)

Zasady przygotowania personelu

Identyfikacja potrzeb szkoleniowych (IPS) należy do pierwszego etapu procesu kształcenia pracowników i dostarcza ogólnej diagnozy organizacji, poddając szczególnie analizie kapitał ludzki.

Staranne przeprowadzenie IPS umożliwia dostrzeżenie aktualnych potrzeb oraz antycypowanie przyszłych, wymagających interwencji w postaci szkoleń lub przeprowadzenia zmian w organizacji.

IPS pomaga zatem w zdiagnozowaniu słabych i mocnych dziedzin w organizacji oraz ustaleniu rozbieżności pomiędzy stanem aktualnym a pożądanym.

Wymaga dokładnego przemyślenia i analizy, ponieważ adekwatne rozpoznanie potrzeb szkoleniowych stanowi podstawę do podejmowania działań związanych z procesem uczenia się pracowników i w znacznym stopniu decyduje o efektach zamierzonego przedsięwzięcia szkoleniowego.

Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu

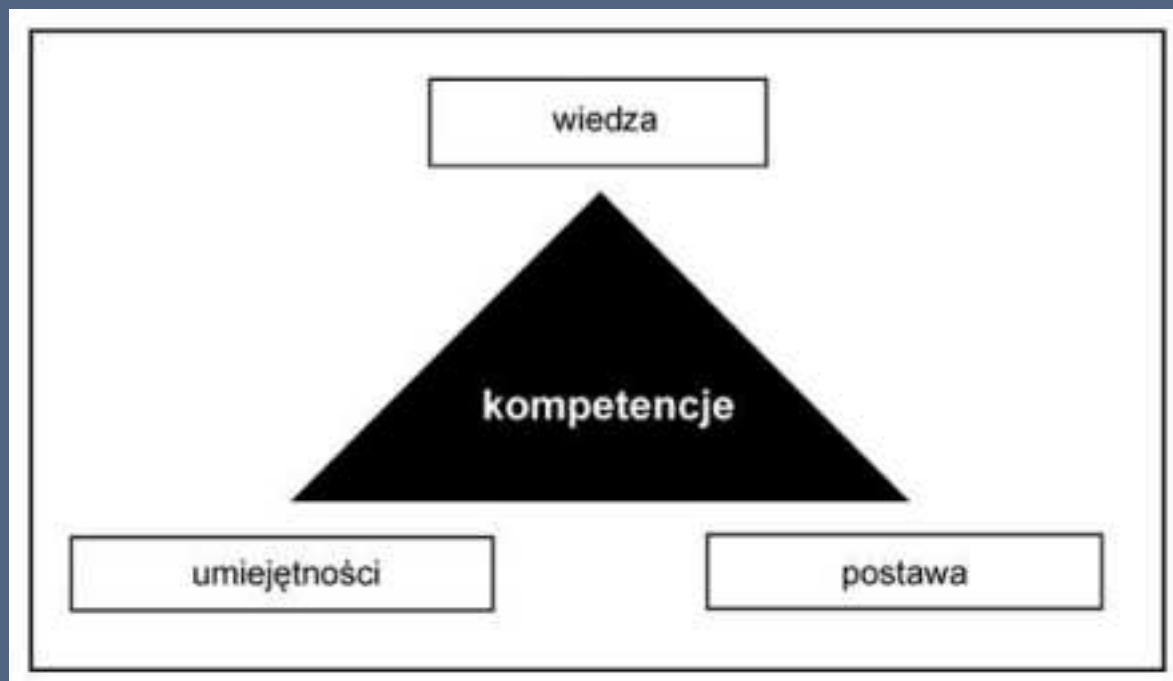

Tabela „Identyfikacja priorytetowych potrzeb informacyjnych i szkoleniowych”

Dziedzina	Kategoria (np. nauczyciele, wychowawcy, psycholog, pedagog, rodzice/opiekunowie, dzieci, personel pomocniczy)	Sposób zaspokojenia potrzeby (np. szkolenie wewnętrzne, e-learning, szkolenie zewnętrzne, pogadanka)	Priorytet: wysoki = 4, niski = 1	Zasoby/ koszty
Podstawowa wiedza dotycząca praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem				
Polityka ochrony dzieci i procedury				
Identyfikacja ryzyka krzywdzenia; interwencja prawna				
Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia				
Pomoc dzieciom krzywdzonym				
Zagrożenia dzieci w internecie				
Narzędzia edukacji dzieci				
Wychowanie bez przemocy				
Przemoc rówieśnicza				

Sposób dokumentowania przygotowania personelu

1. Zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.
2. Podpisane załączniki zawierające opis standardów.
3. Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich.

Standard III.

PROCEDURY W organizacji/instytucji funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

-
- Opisane zasady i procedury podejmowania interwencji, w tym zawiadamianie sądu opiekuńczego o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, wskazanie osób odpowiedzialnych za przyjmowanie zgłoszeń, wszczynanie procedury „Niebieskie Karty” oraz udzielanie wsparcia w sytuacji kryzysowej

Działania podejmowane przez pracownika oświaty w ramach procedury „Niebieskie Karty”

1. W sytuacji wystąpienia przemocy pracownik oświaty informuje dyrektora szkoły lub placówki o osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
2. Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
3. Jeżeli osobą dotkniętą przemocą w rodzinie jest dziecko z widocznymi na ciele śladami przemocy fizycznej, pielęgniarka szkolna sporządza ich opis w karcie zdrowia dziecka;
4. Powiadamia rodziców, bądź opiekunów prawnych
5. Jeśli osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie została jeszcze objęta procedurą „Niebieskie Karty”, przedstawiciel oświaty niezwłocznie wypełnia wraz z nią formularz „Niebieska Karta – A”. Wszczynający procedurę wypełniony formularz „Niebieskiej Karty – A” przekazuje Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w terminie maksymalnie 7 dni od daty wszczęcia procedury;
6. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje formularz „Niebieska Karta – B”;

Działania
podejmowane
przez pracownika
oświaty w ramach
procedury
„Niebieskie Karty”

7. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
8. Pracownik oświaty zgłasza na Policję lub do prokuratury rejonowej podejrzenie o popełnieniu przestępstwa względem osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
9. Może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;

Działania podejmowane przez pracownika oświaty w ramach procedury „Niebieskie Karty”

10. W przypadku gdy osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie jest osoba małoletnia:
 - dyrektor szkoły lub placówki niezwłocznie przesyła zawiadomienie o sytuacji dziecka do Sądu Rejonowego (wydział rodzinny i nieletnich) i do właściwego miejscowo ośrodka pomocy społecznej;
 - pedagog szkolny lub wychowawca klasy sporządza diagnozę sytuacji i potrzeb dziecka i opracowuje na jej podstawie plan działania placówki oświaty w stosunku do dziecka, z uwzględnieniem sposobów zapewnienia mu bezpieczeństwa, form wsparcia, kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi (np. pracownik socjalny, psycholog). Udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz o możliwości podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Wskazanie osób odpowiedzialnych za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”

Wszczęcie procedury Niebieskie Karty" następuje przez **wypełnienie formularza** Niebieska Karta -A" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 4 uppr).

Każdy pracownik oświaty, do którego dotrze informacja o krzywdzeniu dziecka lub sam poweźmie takie podejrzenie (ślady przemocy na ciele dziecka) – w przedszkolu, szkole, świetlicy, klubie sportowym, ośrodku wychowawczym itd. zobowiązany jest do podjęcia działań związanych z rozpoczęciem procedury.

Pracownicy oświaty – często bywają to pedagodzy lub psychologzy szkolni, pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznych albo inni pedagodzy pracujący z dziećmi w różnych placówkach szkolno-wychowawczych. Mogą oni wszczynać procedurę „Niebieskie Karty” **z własnej inicjatywy** (zwykle gdy dochodzi do krzywdzenia dzieci) lub być **dołączani do GR** wtedy, gdy przemoc dzieje się między dorosłymi osobami w rodzinie, ale dzieci zamieszkują z nimi wspólnie i są świadkami tego, co się dzieje. Pracownicy oświaty mają także swego **przedstawiciela w ZI**, zwykle kilku reprezentujących różne placówki z terenu danej gminy.

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka (propozycja)

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (wypełnia kartę interwencji) i przekazania uzyskanej informacji wychowawcy oraz pedagogowi lub psychologowi, którzy informują kierownictwo placówki.
2. Pedagog psycholog prosi rodziców/opiekunów dziecka oraz informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia.
3. Pedagog/psycholog (osoba wskazana do podejmowania interwencji) sporządza opis sytuacji szkolnej/przedszkolnej/ rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, oraz przygotowuje plan pomocy dziecku.

Karta interwencji

Imię i nazwisko dziecka:		
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia) opis:		
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia:		
Dotychczasowe działania pedagoga/ psychologa – opis	Data:	Działania/ ustalenia
Spotkania z rodzicami	Data:	Działania/ ustalenia
Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	• zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, • inny rodzaj interwencji. Jaki	
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach/ działania placówki/ działania rodziców		
Dodatkowe ważne informacje		

Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące:

- a) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji (jeśli jest to niezbędne);
- b) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
- c) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.

W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) kierownictwo placówki:

1. Powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść: pedagog/psycholog, wychowawca dziecka, kierownictwo placówki, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej określani jako: zespół interwencyjny).
2. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, na podstawie opisu sporządzonego przez pedagoga szkolnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
3. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.
4. Ze spotkania sporządza się protokół.

Zawiadamianie sądu opiekuńczego

.....
(miejscowość, data)

.....
.....
(nazwa i adres szkoły)

.....
.....
(nazwa i adres właściwego sądu)

Wniosek o wgląd w sytuację rodzinną

Na podstawie informacji uzyskanych na drodze rozmów o charakterze wspomagającym z psychologiem szkolnym wnioskuję o wgląd w sytuację rodzinną małoletniej, urodzonej (data), zamieszkałej pod adresem

Uzasadnienie

.....
.....
.....
.....

Prosimy o dokonanie wglądu w sytuację rodzinną małoletniej i podjęcie stosownych działań zabezpieczających.

Z poważaniem

.....
(podpis dyrektora)

Uwaga na:

- Etykietowanie – czyli przypisywanie osobie cech, intencji, których nie posiada
- Pośpiech – zbyt szybkie wyciąganie wniosków
- Skupianie się na negatywach – niedocenianie zasobów dziecka/rodziny
- Stereotypy

-
- Określenie zasad korzystania z urządzeń elektronicznych oraz procedur ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci, w tym przeciwdziałanie cyberprzemocy. Dokumentowanie zdarzeń dotyczących cyberprzemocy.

A close-up photograph of a computer keyboard key, specifically the 'X' key. The key is black with a white 'X' and two white diagonal lines. The background is blurred, showing other keys.

Słowa klucze:

- zasady i procedury korzystania z urządzeń elektronicznych,
- przeciwdziałanie cyberprzemocy,
- dokumentowanie zdarzeń dotyczących cyberprzemocy

Ogólne zasady ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Internecie

Edukacja cyfrowa:

- Wprowadź w programie nauczania zajęcia edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa online, z naciskiem na świadome i odpowiedzialne korzystanie z Internetu.

Polityka akceptowalnego użytkowania:

- Określ wyraźne zasady dotyczące korzystania z urządzeń i zasobów internetowych w szkole oraz wyraźnie zakazuj nieodpowiednich zachowań online.

Filtracja treści:

- Zainstaluj odpowiednie narzędzia do filtrowania treści, aby blokować dostęp do stron internetowych zawierających nieodpowiednie lub przemocowe treści.

Bezpieczne konta i profile:

- Zachęć uczniów do korzystania z bezpiecznych i prywatnych kont w sieci, a także do dbania o silne i unikalne hasła.

Monitorowanie aktywności:

- Śledź aktywność uczniów podczas korzystania z internetu w ramach szkolnych zasobów, aby zapewnić im bezpieczeństwo i zminimalizować ryzyko przemocy online.

Zgłaszanie incydentów:

- Zapewnij uczniom możliwość anonimowego zgłaszania przypadków przemocy online lub innych zagrożeń. Stwórz procedury zgłaszania i działania w przypadku incydentów.

Ogólne zasady ochrony uczniów przed krzywdzeniem w Internecie

Współpraca z rodzicami:

- Informuj rodziców o zasadach dotyczących bezpieczeństwa online w szkole i zachęcaj ich do współpracy w monitorowaniu aktywności swoich dzieci w Internecie.

Działania edukacyjne:

- Organizuj spotkania lub warsztaty dla rodziców na temat bezpieczeństwa online, aby zwiększyć ich świadomość na ten temat i zachęcić ich do aktywnego uczestnictwa w ochronie dzieci w Internecie.

Sankcje i edukacja:

- Określ sankcje w przypadku naruszeń zasad bezpieczeństwa online, ale równocześnie promuj edukację i rozmowy, aby pomóc uczniom zrozumieć konsekwencje swoich działań.

Monitoring i ocena:

- Regularnie monitoruj efektywność zastosowanych środków ochrony przed przemocą online i dostosowuj je w miarę potrzeb, aby zapewnić najwyższy poziom bezpieczeństwa.

Przeciwdziałanie cyberprzemocy:

- Zareaguj natychmiast w przypadku wykrycia przypadków cyberprzemocy wobec uczniów i wspieraj ofiary oraz podejmuj kroki w celu zakończenia przemocy.

Partnerska współpraca:

- Współpracuj z lokalnymi organami ścigania i organizacjami zajmującymi się bezpieczeństwem online, aby skutecznie reagować na zagrożenia w Internecie.

Zasady i procedury korzystania z urządzeń w sieci elektronicznej

1. Sieć jest monitorowana, tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
3. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w instytucji. Do obowiązków tej osoby należą:
 - a) zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania.
 - b) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu,
 - c) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu, które aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurze interwencji.
4. Istnieje regulamin korzystania z Internetu przez dzieci oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
5. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.
6. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z dziećmi cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
7. Placówka zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.

Działania wobec sprawcy przemocy w sieci

1. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel niebędący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora.
2. Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie.
3. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny wraz z wychowawcą powinien podjąć dalsze działania:
 - rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu;
 - zobowiązanie ucznia do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów oraz ustalenie sposobów zadośćuczynienia wobec pokrzywdzonego ucznia;
 - powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka oraz konsekwencji nieprzestrzegania przyjętych wymagań i terminów realizacji zadań zawartych w umowie;
 - wyciągnięcie konsekwencji statutowych.
4. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną ukierunkowaną na zmianę postawy i postępowania ucznia.
5. Jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor szkoły powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji Policję i Sąd Rodzinny, szczególnie jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji ucznia.
6. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

Działania wobec osoby dotkniętej cyberprzemocą

Uczeń doświadczający cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.

1. Podczas rozmowy z uczniem doświadczającym cyberprzemocy:
 - zapewnij go, że dobrze zrobił, mówiąc Ci o tym, co się stało;
 - powiedz, że widzisz i rozumiesz, że jest mu trudno ujawnić to, co go spotkało.;
 - powiedz mu, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego;
 - zapewnij go, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postarasz się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne.
2. Rodzice dziecka dotkniętego cyberprzemocą powinni być poinformowani o problemie i otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły. W rozmowie z nimi pedagog lub wychowawca przedstawiają kroki, jakie zostały podjęte w celu wyjaśnienia zajścia oraz zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, a także, jeśli to wskazane, zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty (psychologa, pedagoga). Należy również poinformować rodzica o możliwościach działań prawnych.
3. Po zakończeniu interwencji należy monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie

Profesjonalną opieką należy otoczyć także świadków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia.

Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narazić ich na zemstę i groźby ze strony sprawcy. Osoba, której uczeń zaufał, informując o jakimkolwiek akcie przemocy, a więc także cyberprzemocy, ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem.

W rozmowie z uczniem świadkiem cyberprzemocy:

1. Powiedz, że dobrze zrobił, zgłaszając fakt przemocy.
2. Zapewnij o swojej dyskrecji.
3. Nie ujawniaj jego danych, jeśli nie jest to konieczne (np. gdy sprawa została zgłoszona na policję).
4. Pod żadnym pozorem nie konfrontuj go ze sprawcą.
5. Zadbaj o jego bezpieczeństwo, nie upubliczniając jego udziału w sprawie.

-
- Określenie sposobu dokumentowania i zasad przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń,

Sposób i zasady dokumentowania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń

Protokół zdarzenia nadzwyczajnego

Protokół zawiera:

- 1) imię i nazwisko sporządzającego protokół;
- 2) datę i godzinę sporządzenia protokołu;
- 3) imię i nazwisko uczestnika/uczestników zdarzenia;
- 4) miejsce i okoliczności oraz opis zdarzenia;
- 5) dyspozycję sporządzającego protokół, co do dalszego postępowania w sprawie uczestnika/uczestników zdarzenia;

Protokół po rozpatrzeniu sprawy uzupełniany jest przez osobę udzielającą wsparcia o opis podjętych działań pomocowych zarówno wobec ofiary jak i sprawcy sytuacji kryzysowej.

Sposób i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń

- miejsce przechowywania,
- sposób zabezpieczenia miejsca przechowania,
- osoba odpowiedzialna za gromadzone informacje,
- sposób katalogowania informacji,
- czas przechowywania informacji,
- określenie sposobu udostępniania i kopiowania informacji,
- sposób niszczenia informacji po zakończeniu okresu przechowywania,

W przypadku gromadzenia informacji w chmurze niezbędne jest określenie sposobu szyfrowania (hasłowania) dostępu do informacji.

-
- Opisanie zasad ustalania planu wsparcia po ujawnieniu krzywdzenia.

Wysłuchiwanie:

Zajmowanie się osobą, obserwowanie, rozumienie i reagowanie z empatią, szczerością, szacunkiem, akceptacją, troską i bez osądzania.

1. Zdefiniuj problem.

Rozpoznaj i zdefiniuj problem. Wykorzystaj aktywne słuchanie, z pytaniami otwartymi włącznie. Zwracaj uwagę zarówno na werbalne, jak i niewerbalne komunikaty osoby.

2. Oceń zagrożenie.

Oceń powagę zagrożeń psychicznego i fizycznego bezpieczeństwa osoby w kategoriach niebezpieczeństwa dla życia i całkowitej utraty możliwości działania. Spróbuj na podstawie zachowania, wypowiedzi osoby dokonać oceny jej stanu psychicznego. Jeżeli osoba ta przejawia skłonności autodestrukcyjne koniecznie uświadom jej, że istnieją alternatywne rozwiązania jej sytuacji i że będzie wspierana we wszystkich działaniach.

3. Zapewnij wsparcie.

Przekonaj osobę, że jesteś osobą wspierającą. Przekaż (słowami, tonem głosu i językiem ciała) troskliwe, pozytywne, niezaborcze, nieosądzające, akceptujące, osobiste zaangażowanie w jej sprawę

Działanie

Zaangażowanie się w interwencję w sposób niedyrektywny, dyrektywny lub kooperatywny – w zależności od oceny stanu osoby i możliwości wykorzystania wsparcia środowiskowego.

4. Rozważ możliwości.

Pomóż osobie w poszukiwaniu dostępnych jej w danej chwili wyborów. Pomóż w znalezieniu odpowiedniego wsparcia w danej sytuacji, wskaż sposoby radzenia sobie z trudnościami.

5. Ułóż plan.

Po dokładnym zapoznaniu się z dokumentami dotyczącymi krzywdzenia dziecka (protokół ze zdarzenia, karta zgłoszenia, przeprowadzone rozeznania sytuacji, protokoły rozmów ze sprawcą, ofiarą, świadkami, rodzicami, nauczycielami) możliwe jest podjęcie decyzji o utworzeniu dla danej osoby grupy wsparcia i konieczne jest opracowanie planu pomocy. Plan taki opracowuje utworzona dla danej osoby osoba wspierająca wraz z innymi specjalistami. Plan powinien być opracowany z udziałem osoby której on dotyczy i powinien być przez nią zaakceptowany.

6. Wczesne reagowanie

Wczesne reagowanie i poszukiwanie rozwiązań może zwiększyć szanse na dobrą współpracę. Podtrzymuj motywację osoby do działania. Pomóż jej zaangażować się w zdecydowane, pozytywne działania, które może realistycznie sfinalizować.

Standard IV. MONITORING

Organizacja/instytucja monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

Monitoring stosowania Standardów

Kierownictwo placówki wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy ochrony dzieci w placówce.

Osoba, o której mowa wyżej, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz za proponowanie zmian w Standardach.

Osoba ta przeprowadza wśród pracowników placówki, raz na 12 miesięcy, ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki (załącznik). W ankiecie pracownicy placówki mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w placówce.

Osoba, o której mowa wyżej, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje kierownictwu placówki.

Kierownictwo placówki wprowadza do tegoż dokumentu niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie dokumentu.

Monitoring standardów – ankieta (przykład)

	Tak	Nie
1. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
2. Czy znasz treść dokumentu Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem?		
3. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
4. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
5. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?		
5a. Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
5b. Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
6. Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem? (odpowiedź opisowa)		

Przydatne linki:

1. Stop Przemocy- Ministerstwo Sprawiedliwości

<https://www.youtube.com/@stopprzemocy>

2. Stowarzyszenie Niebieska Linia- #16 dni przeciwko przemocy

<https://www.youtube.com/@stowarzyszenieniebieskalin5396>

3. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę- platforma szkoleniowa dla nauczycieli 😊

Standardy ochrony dzieci

w organizacjach
pozarządowych

- <https://standardy.fdds.pl/standardy-w-dzialaniu/organizacje>
- <https://forummigracyjne.org/news/polityka-ochrony-praw-dziecka>

Dziękuję, że
Jesteście
(u)Ważnymi
Dorosłymi

